

Uşak Üniversitesi

Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi e-Bülteni

3 ayda bir yayınlanır.

2021-Eylül Sayısı Sunuş

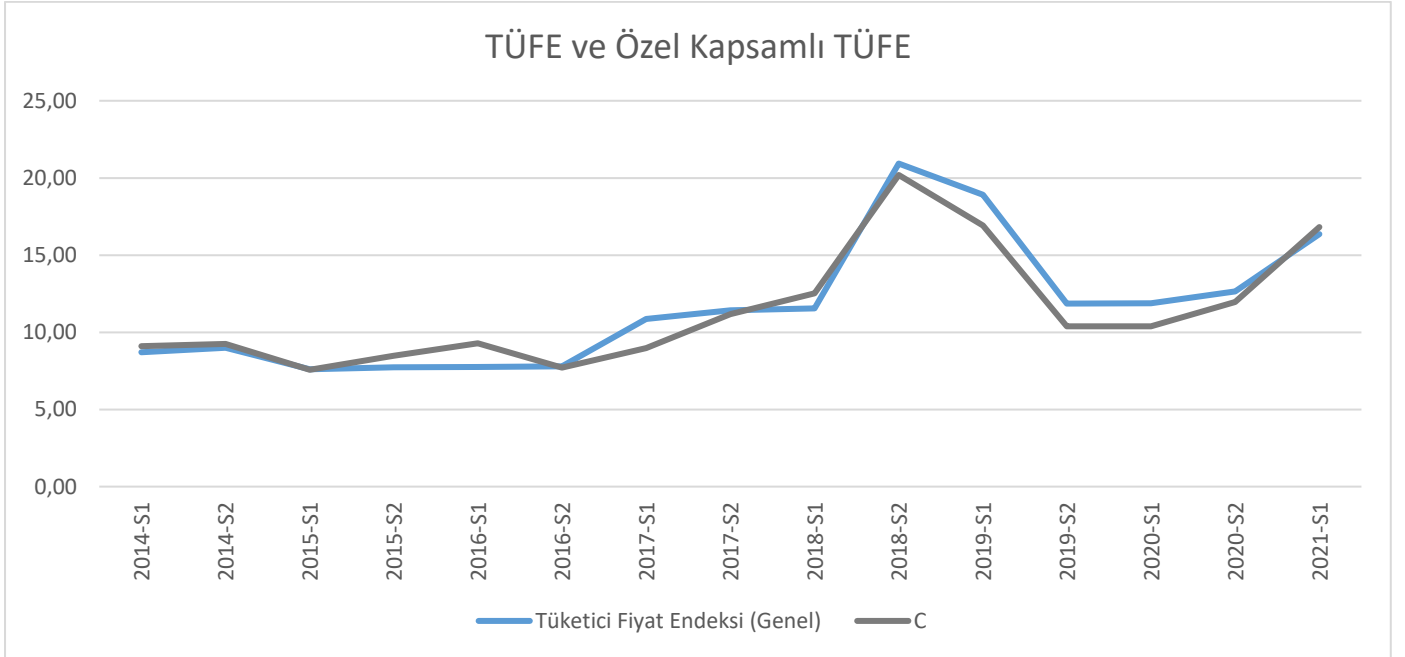
Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi e-Bülteni 2021-3. Sayısı ile yeniden sizlerle. 2021 ikinci çeyrek dönem ABD merkez bankasının piyasalara ne ölçüde müdahale edeceği ve Afganistan'dan asker çekme kararlarının tartışılması ile geçti. Son 1 yıllık dönemde gerek Türkiye gerek yurt dışı akademik çevrede Covid-19 pandemisinin ekonomik sosyal ve finansal olmak üzere pek çok alana etkisini ve çözümüne dair çalışmalar yayınlanmaktadır. Aynı dönemde pandeminin sona ermesinde aşılama oranlarının arttırılması gereği daha belirgin hale gelmiştir. Tüm dünyada belirli oranda insan kitlesinin aşıya dair olumsuz bakışının makul biçimde en aza indirilmesi için çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Doç. Dr. Ercan Özen- BSAUMER Müdür

Soru: Çekirdek Enflasyon nedir?

Cevap:

Tüketici, üretici ve toptan eşya fiyat endeksleri gibi genel kullanıma açık mal ve hizmet sepetlerinden oluşan enflasyon endekslerinin temel enflasyonist eğilimleri tam olarak yansıtmadığı varsayımı ile, bazı mal grupları ile fiyat değişmelerine yol açan bir takım unsurların enflasyon endeksinden çıkarılması sonucu ulaşılan bir enflasyon tanımıdır. Bu amaçla, dışsal etkilere (enerji fiyatlarında artış, mevsimsel koşullar, maliye politikası vs) daha açık olan ve geçici nitelikler taşıyabilen, enerji, temel gıda maddeleri fiyatları ve dolaylı vergiler bu tür enflasyon hesaplamaları içerisine katılmamaktadır. Amaç, fiyatlar genel seviyesindeki değişimi sürekli kılan unsurları tespit etmek ve bunlara yönelik daha gerçekçi politika kararları alabilmektir. Özellikle, enflasyon hedeflemesine yönelen ülkelerde bu türden alternatif endeks oluşumları değişik formları ile kullanılmaktadır.

Gtafik 1: TÜFE ve Çekirdek Enflasyon (C- Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE-Yıllık Yüzde Değişim)- 6 aylık dönemlerde açıklanan yıllık değişim oranı)

Kaynak: evds.tcmb.gov.tr.

Ekonomik ve Finansal Göstergeler 30 Eylül 2021

ABD Doları: 8,8872 Euro:10,2808 CDS-Türkiye: 425,44 BİST100:1406,39 TÜFE: 19,58 Gösterge Faiz 18,20

Uşak Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi

İnceleme: Sefalet (Hanke) Endeksi

CATO Enstitüsü kıdemli üyelerinden Steve H. Hanke'nin Nisan 2021'de yayınladığı rapora göre, dünya sefalet endeksi sıralamasında Türkiye 156 ülke arasında 21. sırada kendisine yer buldu. Sefalet Endeksi (Hanke endeksi) işsizlik, enflasyon, faiz oranı ve milli gelir göstergeleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Teknik olarak sefalet endeksi işsizlik oranı, enflasyon oranı ve kredi faiz oranlarının toplamından kişi başına milli gelir çıkarılarak hesaplanmaktadır. Sefalet endeksini raporlayan Steve Hanke insani yaşam koşullarının “mutluluk” ve “sefalet” arasında değiştiğini ifade etmektedir. Aynı zamanda Hanke (2021)'ye göre sefaletin kaynağında yüksek enflasyon, yüksek işsizlik ve yüksek borçlanma maliyetleri bulunur. Ekonomik büyüme ise sefaleti azaltmanın en önemli yoludur. Tablo-1 2020 yılı dünya sefalet endeksi sıralamasını göstermektedir. Türkiye ekonomisinde son dönemde yaşanan gelişmeler ise bu sıralamada Türkiye'nin konumunu anlamlandırmaktadır.

Tablo-1: Dünya Sefalet Endeksi Sıralaması (2020)

Hanke's Annual Misery Index — 2020					
Rank (Worst to Best)	Country	Misery Index	Rank (Worst to Best)	Country	Misery Index
1	Venezuela	3827.6	53	Greece	31.3
2	Zimbabwe*	547.0	54	Mauritius	30.4
3	Sudan	193.9	55	Gambia*	30.2
4	Lebanon	177.1	56	Cabo Verde	29.9
5	Suriname*	145.3	57	Bolivia	29.9
6	Libya*	105.7	58	Kazakhstan	29.5
7	Argentina	95.0	59	Guatemala	29.3
8	Iran	92.1	60	Burundi*	28.7
9	Angola*	60.6	61	Philippines	28.3
10	Madagascar	60.4	62	Azerbaijan	28.2
11	Brazil	53.4	63	Spain	28.2
12	South Africa	49.3	64	North Macedonia*	28.1
13	Haiti	48.9	65	Belize*	27.8
14	Kyrgyzstan	47.1	66	Democratic Republic of the Congo*	27.4
15	Nigeria	45.6	67	Equatorial Guinea*	27.1
16	Eswatini*	42.7	68	Comoros*	26.2
17	Lesotho	42.4	69	Myanmar	26.0
18	Peru	42.2	70	El Salvador	26.0
19	Zambia*	41.6	71	Mozambique	25.8
20	South Sudan*	41.2	72	Nicaragua	24.7
21	Turkey	41.2	73	Mexico	24.6
22	Namibia	40.7	74	Sri Lanka	24.3
23	Gabon	40.5	75	Chile	23.9
24	Congo*	40.3	76	Albania	23.8
25	Botswana*	39.7	77	Bosnia and Herzegovina	23.8
26	Iraq	39.5	78	Iceland	23.5
27	São Tomé and Príncipe*	39.3	79	Ecuador	23.3
28	Liberia	39.1	80	Fiji*	23.2
29	Jamaica	38.6	81	Mauritania*	23.2
30	Malawi	37.9	82	Morocco	22.8
31	Jordan	37.9	83	New Zealand	22.3
32	Guinea	36.8	84	Belarus*	22.0
33	Uruguay	36.7	85	Italy	22.0
34	Armenia	36.7	86	Oman	21.6
35	Montenegro	36.2	87	United Kingdom	21.5
36	Tunisia*	36.1	88	Egypt	20.9
37	Ethiopia*	36.1	89	Indonesia	20.9
38	Honduras	35.8	90	Kenya	20.8
39	India	35.8	91	Vanuatu*	20.4
40	Panama	35.7	92	Kuwait	20.3
41	Colombia	35.4	93	Papua New Guinea	20.1
42	Mongolia	35.4	94	Russia	19.9
43	Georgia	34.8	95	Nepal	19.5
44	Uzbekistan*	34.1	96	Romania	18.5
45	Dominican Republic	34.0	97	Serbia	18.4
46	Ukraine	33.5	98	France	18.4
47	Saudi Arabia	33.1	99	Croatia	18.3
48	Algeria	32.7	100	Hong Kong	18.2
49	Pakistan	32.5	101	Canada	18.1
50	Costa Rica	32.4	102	Malta	18.0
51	Paraguay	32.0	103	Portugal	18.0
52	Trinidad and Tobago	31.5	104	Uganda*	17.6
			105	Mali	17.5
			106	Estonia	17.1
			107	Latvia	17.1
			108	Slovenia	17.0
			109	United States	16.7
			110	Moldova	16.4
			111	Cyprus	16.3
			112	Slovakia	16.2
			113	Bulgaria	16.0
			114	Lao People's Democratic Republic	16.0
			115	Australia	15.9
			116	Burkina Faso*	15.9
			117	Cuba	15.8
			118	Czech Republic	15.7
			119	Cameroon*	15.5
			120	Belgium	15.4
			121	Hungary	14.8
			122	Singapore	14.6
			123	Austria	14.5
			124	Lithuania	14.5
			125	Malaysia	14.5
			126	Guinea-Bissau	14.4
			127	Israel	14.4
			128	Luxembourg*	14.3
			129	Bangladesh	14.0
			130	Poland	13.9
			131	Vietnam	13.4
			132	Bahrain*	13.2
			133	Central African Republic*	13.2
			134	Netherlands	13.0
			135	Ireland	12.9
			136	Finland	12.8
			137	Norway	12.8
			138	Sweden	12.7
			139	Thailand	12.6
			140	Denmark	11.8
			141	United Arab Emirates*	11.8
			142	United Republic of Tanzania	11.6
			143	Chad*	11.6
			144	Tonga*	11.4
			145	Germany	10.9
			146	Côte d'Ivoire	10.8
			147	Rwanda*	10.6
			148	Niger	10.5
			149	Togo*	9.5
			150	Switzerland	8.6
			151	South Korea	8.3
			152	China	8.1
			153	Japan	8.0
			154	Qatar	5.3
			155	Taiwan	3.8
			156	Guyana	-3.3

Sources: Economist Intelligence Unit (including estimates), International Monetary Fund World Economic Outlook, World Bank, International Labor Organization, and central bank statistics for those countries marked with *
Calculations by Professor Steve H. Hanke, The Johns Hopkins University.
Note: The misery index score is the sum of the unemployment rate, the lending rate, and the inflation rate (consumer prices; end-of-period) minus the percent change in real GDP per capita.
The median value of the 2020 Misery Index is 23.4.

Kaynak: National Review (Online) - Nisan 2021

Tabloya göre, Türkiye 2020 sefalet endeksi sıralamasında Avrupa ülkeleri arasında ilk sırada yer alırken, yalnızca Arjantin, Brezilya gibi Latin Amerika ülkelerini ve İran'ı geride bırakabilmiştir. Sıralamada en üstte yer alan Venezuela sefalet endeksinde dünyada en kötü durumda olan ülke konumundadır. Bu durum aynı zamanda sıralamada yukarılara çıkıldıkça ülkelerde sefaletin arttığı anlamına gelmektedir. Sefalet endeksinin artmasına ve ülkelerin sefalet düzeylerinin yükselmesine neden olan temel göstergeler işsizlik ve enflasyon olarak gösterilebilir. Tanıma göre, işsizliğin yükselmesi ücret geliri olmayanların sayısının artması, enflasyon oranının yükselmesi ise hayat pahalılığının artması veya satın alma gücünün azalması anlamına gelmektedir. Tablo-1'de son sıralarda yer alan ülkelerin son dönemde dünya ekonomisinde önemli konumlarda olan Çin, Japonya, Katar gibi ülkeler olması dikkat çekicidir. Bu sonuca göre, son yıllarda bu ülkelerin temel ekonomik göstergelerinde önemli iyileşmeler olduğu söylenebilmektedir.

Kaynak

Hanke, S. H. (2021). Hanke's 2020 Misery Index: Who's Miserable and Who's Happy?, National Review (Online).